

SOMMARUTSTÄLLNING

Lena Lervik och Thomas Qvarsebo
Görvälns slottspark
23 maj-26 september 2021

JÄRFÄLLA

Sommarutställning 2021

**Görvälns sommarutställning med verk av konstnärsparet
Lena Lervik och Thomas Qvarsebo pågår perioden
23 maj–26 september 2021.**

Konstnärsparet Lena Lervik och Thomas Qvarsebo är 2021 års utställare i Görvälns slottspark. Utställningen pågår från söndagen 23 maj till och med söndagen 26 september. På grund av pandemin hålls ingen invigning av utställningen. **Söndagen 29 augusti kl 13.00** visas utställningen av Lena Lervik och Thomas Qvarsebo och författaren och journalisten Ulrika Knutson talar om de båda konstnärerna och deras verk. Dessutom kommer Mats Erikssons verk *Över floden* att invigas. Skulpturgruppen köptes in till den fasta skulpturparken vid 2019 års utställning.

Årets utställning är den femtonde i ordningen sedan Järfälla kommun 1996 började arrangera skulpturutställningar i Görvälns slottspark.

Ett stort tack till Ulrika Knutson för texten i katalogen om Lena Lervik och Thomas Qvarsebo. Vi vill även tacka Saab i Järfälla för det mångåriga engagemanget i kultursatsningarna vid Görväln. Tack vare Görvälns kulturpris, som delats ut under 23 år 1997–2019, har kommunen fått möjlighet att bygga upp skulpturparken vid Görväln och även kunnat stödja det lokala kulturlivet i området. Ett stort tack även till Allba Holding och JM för viktiga insatser för utvecklandet av skulpturparken där sammanlagt 21 konstverk har köpts in genom åren.

Järfälla kultur maj 2021.

Thomas Qvarsebos ateljé.

Lena Lervik och Thomas Qvarsebo

Skulptörerna Lena Lervik och Thomas Qvarsebo har delat liv i snart ett halvt sekel, men de har skilda ateljéer. Genom åren har de släppt in den andre i det allra heligaste, och blivit varandras strängaste kritiker. En fråga om tillit, säger de. Nu ställer de också ut tillsammans i Görvålns slottspark. Deras former trivs ihop. Utifrån sett inte alls lika, men de talar med varandra, Lenas rundade symbolik och Thomas vinklade lek med ytor och plan. De möts i ett humanistiskt berättande, och inte minst i kärleken till hantverket.

De träffades som unga på Konstakademien. Lena beskriver Thomas som målmedveten i relationen till skulptur, själv trevade hon sig fram. Kände sig främmande på Mejan:

”Jag minns det som att professorerna Bror Marklund och Arne Jones tornade upp sig, med en lång svans av unga män efter sig. Grabbarna slickade i sig varje ord, varje rörelse. Jag kände mig inte indragen alls.”

När Lena och Thomas väl flyttade ihop var det i alla fall KG Bejemark, en av Mejans professorer, som agerade god fé i deras liv. Han lät dem överta sin ateljé på Skinnarviksberget. Det blev inget slagsmål om detta. Eftersom Thomas redan var nöjd med sina lokaler på Långholmen, fick Lena ateljén:

”Jag visste inte vad jag skulle göra med ett så stort ansvar. Ateljén var så vacker, och uppfordrande. Jag kände mig otillräcklig. Men så lade jag upp lera för en mor och ett barn. Det var ju något jag kunde.”

Ett av hennes första verk i nya ateljén var mor och gosse, förenade i en stark kram.

”När jag tittade på den mer kritiskt såg jag att modern klamrade sig fast vid ungen. Det var intressant på sitt sätt, men nödvändigt att skilja dem åt. Modern fick sträcka ut barnet, och visa det världen! Hon vågade sig längre och längre ut.”

Mödrarna i lera följde hennes egen utveckling, både som människa och skulptör. Efter åtskilliga år vandrade mödrarna själva ut i världen, och sålde bra.

”De hjälpte till med försörjningen i flera år”.

Långt senare utvecklades mödrarna till madonnor. De behöll sin mänskliga blick på barnet, men skapade nya relationer till myterna, och betraktaren.

Lena Lervik döljer aldrig sin förtjusning i symbolvärlden. Jungfru Marias blommor, rosen och liljan, Uppenbarelsebokens värsta vidunder, talmystik, fruktbarhetsmyter och motsatsen: örter till läkedom eller fosterfördrivning. Allt har berikat hennes konst. Att höra henne berätta om inspirationskällorna är smittande. Men det slår mig, när jag möter Lena Lerviks skulpturer, att symbolerna sällan styr vårt seende. De underordnar sig mamman och barnet, leendet, formen, och öppnar sig för meditation.

Lite överraskande är det att höra att det ”andliga” i Lena Lerviks berättande först kom utifrån. På åttiotalet tolkade konstkritikern Elisabeth Stengård en av Lena Lerviks utställningar genom kristen och existentiell symbolik.

”Som ateist blev jag först helt paff. Men det hjälpte mig att gå vidare i arbetet, inte minst att fördjupa förståelsen för den tidiga religiösa och rituella konsten. Men arbetet i ateljén kom också att påverka mitt andliga liv. Jag gick in i kyrkan igen, med arbetet”. På nittiotalet ökade intresset för Marias roll i kristendomen, och även Svenska kyrkan såg hålrummet som den stränga lutherdomen skapat efter den frånvarande madonnan.

Lena Lerviks ateljé.

Apollo av Thomas Qvarsebo.

I början var det många församlingar som tvekade, kunde Maria framställas så vardagligt? Nu står Lena Lerviks mödrar i många svenska kyrkor. Älskad som få är Skyddsmantelmadonnan med sina små, ilskna barn, som ärtor i en skida. På Görväln visar hon Himladrottningen med stjärnor i bladguld, och jordemodern Sophia på en bildsten, som hälsar till förkristen konst. Ormen har också en huvudroll.

”I Uppenbarelseboken trampar jungfrun på draken, och krossar ondskan. Men jag kunde inte göra en drake! Där gick gränsen. Här står ormen för vårt ”jag” som försöker sluka oss. Det är svårt att föda en andlighet i ett alltför starkt ego.”

En otypisk Lervikskulptur är ”Vingklipp”. Här är det modern som tornar upp sig, och barnet som förtvivlat sträcker sig mot henne. Delvis en dystopi, delvis ett porträtt av hoppet. Vingklipp är en brons, gjuten med gamla grenar, där hålen efter kvistarna är kvar i skulpturen. Den har stark integritet, och ett märkligt sug. En oro som lockar.

Om Lena Lerviks skulpturer talar med den religösa bildvärlden har Thomas Qvarsebo alltid lockats av antiken. Han har länge lekt bra med Nike, Apollon, gracerna och Dionysos.

”I utbildningen umgås man med de grekiska statyerna, skönheten blir vardagsmat. Man lär sig att muskler är plan: bröstet, magen, benen. Allt är plan. Jag har fortsatt att umgås med de antika verken, och tröttnar aldrig. Ögat får styra handen.”

I parken ställer Thomas Qvarsebo ut en stor Nike i plexiglas och rostfritt stål, en Apollon i brons, och en kvinnotorso i cortén. Men det stora ögat i cortén tillhör nittonhundratalet, närmare bestämt Fritjof Nansen. En uppförstorad detalj ur verket Passeport Nansen.

Nike av Thomas Qvarsebo.

Polarhjälten och fredspristagaren Nansen är norsk folkhjärte. När han skulle hyllas med ett monument vid Oslo rådhus kallade Oslo stad till tävling och släppte in svenskar i fältet! Det väckte heta känslor. ”Önskemålet var att monumentet skulle skildra humanisten Nansen, inte polarfararen. Inga isberg, inga skidåkare, inga isbjörnar.” En bild av det så kallade Nansenpasset väckte Thomas intresse på allvar. Ett skyddspass för att hjälpa krigsfångarna i Sibirien. Han gjorde ett stort autentiskt Nansenpass och lät passets sidor bilda flyktingströmmen i en humanistisk kubism, inspirerad av Parthenon frisens procession. I Görväln får vi nöja oss med Nansens öga.

Att följa berättelsen är något som förenar Thomas Qvarsebos och Lena Lerviks till det yttre mycket olika verk. Thomas tycker att berättelsen hjälper formen. ”Jag försöker ha en liten rörelse som förstärker berättandet i mina porträtt.” Det är sant. Nathan Söderblom går genom en kyrkport i Söderhamn, Nils Ferlin stegar på ett bord i Karlstad, Nacka Skoglund klackar en slant, Glunten och Magistern vandrar med månen i slottsbacken i Uppsala. Också Olof Palme bär på en berättelse, eller snarare flera, även om han bara är en byst. Hans hustru Lisbeth såg energin, hans gamle trätobroder Gösta Bohman såg något annat: ”Precis den minen hade Palme innan han fällde en elakhet”. Bysten av Olof Palme i Riksdagshuset var ett prestigeuppdrag. Thomas jobbade hårt, och så kom dagen när Lena besökte ateljén. Hon klev in och sa: ’Det är ju inte ett spår likt!’ Det var bara att börja om, då kom uttrycket direkt.”

Numera är Thomas van: ”Hon behöver inte säga någonting, jag ser på kroppsspråket och blicken. Då ändrar jag direkt. Och när jag är i Lenas ateljé ser jag i regel vart Lena är på väg, även om hon inte är riktigt framme. Då säger jag det. Vi har väl utvecklat ett gemensamt språk med åren.”

Lena har en särskild skulptur i minnet, Den gråtande madonnan, som idag står i Engelbrektskyrkan i Stockholm:

”Thomas kom in och sa det: ’det finns inget skelett i henne!’ Då såg jag det också. När man håller på med en grej vänjer sig ögat. Det är förrädiskt.” Den enes öga ser i den andres döda vinklar. Det är en fråga om tillit, säger Thomas: ”Vi har haft ett bra äktenskap på det sättet. Vi har sett varandras konst.”

Ulrika Knutson 2021.

LENA LERVIK

Född 1940 i Kristianstad

Utbildad på Konstfackskolan 2 år, Konsthögskolan 5 år

Separatutställningar

Debut 1978, Gröna Paletten Stockholm

Jakobsbergs konsthall

Retrospektiv Edsviks Konsthall

Hälsinglands Museum

Kristianstad Museum

Storkyrkan Stockholm

Offentliga arbeten i urval

Skyddsmantelmadonna, Domkyrkan i Lund

Kvinnan i Up:12, Strängnäs Domkyrka

Förklädd Gud, Åkers Kanal Åkersberga

Barnbarnen, Kastanjens korttidsboende Jakobsberg

Den stora Modern, Repslagargatan Stockholm

Tre Nordiska mödrar, Marievik Stockholm

Maria och Josef, Storkyrkan Stockholm

Mathilda Sofia, Sparbanken Norrtälje

Polkagrisgumman, Gränna

Flickorna i Småland, Ljungby

Se även www.lenalervik.se

THOMAS QVARSEBO

Född i Stockholm 1947

Utbildad på Konsthögskolan Stockholm 1971-1976

Separatutställningar i urval:

Debut 1978, Galleri Dr Glas

Galleri Cupido, Stockholm

Galleri Eva Solvang, Stockholm

Gröna Paletten, Stockholm

Oslo Rådhus, Norge

Representerad på

Malmö Museum

British Museum, London

Offentliga arbeten i urval

Jaskraschen på Långholmen, Stockholm

Olof Palme, Sveriges Riksdag Stockholm

Replik på Olof Palme, Hanoi Vietnam

Kanotisten Gert Fredriksson, Nyköping

Kören, Jakobsbergs centrum

Ferlin steppar, Stora Torget Karlstad

Greta Garbo, Greta Garbos torg Stockholm

Fridtjof Nansen, Oslo Rådhus Norge

Se även www.thomasqvarsebo.com

Verk av Kajsa Mattas, Sten Dunér och Maria Ångquist Klyvare.

Görvälns skulpturpark

Görvälns skulpturpark är en del av slottsparken som ligger i anslutning till Görvälns slott. Skulpturparken består för närvarande ett tjugotal verk av femton konstnärer.

Se även separat karta med parkens alla konstverk. På kartan hittar du konstnärer, titlar och verkens placeringar.

Hitta hit: Görväln kommunikationer

Pendeltåg Stockholm–Jakobsberg. Sommartid går SL-buss till Görvälns slott, linje 552X från Jakobsbergs station.

Bussen går 25 juni–15 augusti 2021. Bil till Görväln via E18.

Görvälns slott har adress Görvälnsvägen i Järfälla. Ta av vid Jakobsberg 25 km nordväst om Stockholm. Vidare Viksjöleden och Mälarvägen: skyltat mot Görvälns slott.